

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO NR. I-552 38¹ STRAIPSNIO PAKAITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-21-460); TAIS NR. 21-23819)

Nr. NV-927
Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: užtikrinti, kad Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo (toliau Fondas) finansavimo nuostatos atitiktų Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Dabartinė situacija: Šiuo metu Sveikatos sistemos 38¹ straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad Fondo lėšas sudaro:

- 1) Vyriausybės nustatytas procentas akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus;
- 2) Vyriausybės nustatytas procentas akcizo pajamų, gautų už parduotą apdorotą tabaką;
- 3) Vyriausybės nustatytas procentas įplaukų nuo lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio;
- 4) kitos teisėtai įgytos lėšos.

Taip pat šio įstatymo 38¹ straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad Fondo lėšos negali būti perduodamos į valstybės biudžetą arba naudojamos kitoms valstybės reikmėms finansuoti, o per metus nepanaudotos lėšos lieka Fondo sąskaitoje ir naudojamos kitais metais numatytoms visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veikloms finansuoti.

Konstitucinio teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarime Nr. KT187-N15/2020 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų, kuriais reguliuojamas tam tikrų programų, fondų arba institucijų finansavimas, nuostatų atitiktis Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ konstatuota, kad Kultūros rėmimo fondo įstatymo 5 straipsnis tiek, kiek pagal jį draudžiama perduoti Kultūros rėmimo fondo lėšas į valstybės biudžetą ir per kalendorinius metus nepanaudotos šio fondo lėšos lieka jo sąskaitoje ir naudojamos kitais metais, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 129 straipsniui ir 131 straipsnio 2 dalies nuostatai, kad negalima mažinti įstatymų numatytų išlaidų, kol tie įstatymai nepakeisti.

Kadangi Sveikatos sistemos įstatymo 38¹ straipsnio 7 dalies nuostatos yra analogiškos Kultūros rėmimo fondo įstatymo 5 straipsnio nuostatoms, tai ir šios nuostatos prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 129 straipsniui ir 131 straipsnio 2 dalies nuostatai.

2020 m. nepanaudotos Fondo lėšos 2021 m. vasario mėn. perduotos į valstybės biudžetą. 2021 m. į valstybės biudžetą grąžinta 2 501 242,60 Eur Fondui 2018–2020 m. skirtų lėšų, kurios Fondo tarybos sprendimu buvo skirtos projekto vykdytojams, su kuriais 2018–2020 m. yra pasirašytos finansavimo sutartys dėl mokslinių tyrimų, socialinės kampanijos ir prevencinių projektų vykdymo. Fondui formuoti ateinančiais metais bus numatyti asignavimai Sveikatos apsaugos ministerijos biudžete.

Projekto esmė, nauda: siūloma:

- atsisakyti įstatymo 38¹ straipsnio 4 dalies nuostatų, kad Fondo lėšas sudaro Vyriausybės nustatytas procentas akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus, akcizo pajamų, gautų už parduotą apdorotą tabaką, įplaukų nuo lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio, ir nurodyti, kad **Fondo lėšas sudaro valstybės biudžeto asignavimai ir kitos teisėtai įgytos lėšos**;

- pripažinti netekusia galios įstatymo 38¹ straipsnio 5 dalį, kurioje nustatyta, kad „planuojant kiekvienų metų valstybės biudžete asignavimus, Valstybiniam sveikatos stiprinimo fondui numatomas Vyriausybės nustatytas procentas praėjusių metų faktinių įplaukų už akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką, taip pat įplaukų nuo lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio.“

- pripažinti netekusia galios įstatymo 38¹ straipsnio 7 dalį, kurioje nurodoma, kad „Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšos negali būti perduodamos į valstybės biudžetą arba naudojamos kitoms valstybės reikmėms finansuoti, o per metus nepanaudotos Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšos lieka fondo sąskaitoje ir naudojamos kitais metais numatytoms visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veikloms finansuoti.“

Atitikties Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendiną.

Derinimas: įstatymo projektas suderintas su Teisingumo ministerija ir Finansų ministerija. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas mano, kad nėra aiškus siūlomas valstybės biudžeto asignavimų, skirtų Fondui, planavimo mechanizmas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateikė pastabas dėl įstatymo 38¹ straipsnio dėstymo nauja redakcija bei aiškinamojo rašto papildymo.

Dalykinio vertinimo išvada: Vyriausybės kanceliarijos Strateginių kompetencijų grupė atkreipė dėmesį, kad į Seimo pavasario sesiją yra įtrauktas *Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 26 ir 38¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas*, kuriame buvo numatyti pakeitimai, susiję su Konstitucinio teismo nutarimo įgyvendinimu bei su *automatizuoto nedarbingumo pažymėjimų išdavimo asmenims, nušalintiems nuo darbo užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų metu ir vaiko iki 8 m. slaugymui infekcijų plitimą ribojančio režimo metu*. Jeigu planuojami nurodyti įstatymo pakeitimai, tai turi būti inkorporuoti į teikiamą įstatymo projektą,

Siūlytume patikslinti projektą atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir, aptarus tarpinstituciniame pasitarime, svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Patarėja

Aurelija Urbonienė